

Uudenmaan liitto

toimisto@uudenmaanliitto.fi

Uudenmaan neljännen vaiheen maakuntakaava, muistutus

Espoon kaupunki on saanut kansainvälistäkin tunnustusta kestävästä kehityksen edistämisestä. Tähän kuuluvat oleellisena osana viheralueet. Lukuisissa tutkimuksissa asukkaat arvostavat erityisesti asutuksen lähellä olevia, jopa pieniäkin luontoalueita, joihin voi mennä lyhyellä kävelyllä, kulkuvälineisiin turvautumatta. Näitä alueita ei mitenkään voi korvata se, että Pohjois-Espoossa on suuriakin luonnontilaisia metsiä ja luontoalueita, koska ne useimmille espoolaisillekin ovat yli puolen tunnin matkan päässä. Kun Espoo on kasvanut alue erillisinä asuntoalueina, lähiluontoalueita on luonnollisesti jäänyt asutusalueiden väliin ja lähistölle ja niistä on kehittynyt Espoolle omaleimaista, asukkaiden arvostamaa kulttuurimaisemaa.

Toinen keskeinen näkökohta viheraluevarauksissa on alueiden riittävä yhtenäisyys, siten että eri alueiden välillä on riittäviä ekologisia käytäviä, jotka mahdollistavat myös lajien siirtymisen alueelta toiselle kohtuullisella tavalla, jolla voidaan turvata luonnon monimuotoisuutta.

Valitettavasti uudessa ehdotuksessa on karsittu viheralueita ja erityisesti niiden välisiä ekologisia yhteyksiä. Tähän ei näkemyksemme mukaan ole useimmissa tapauksissa erityistä tarvetta. Espoon rakennuspaine kohdistuu lähivuosikymmeninä vahvasti pääasiassa metron vaikutusalueelle ja muutenkin Etelä-Espooseen. Espoon itse teettämässä Pohjois-Espoon yleiskaavavisiossa (POKE) todetaan myös, että uusia pääliikenneväyliä ei tarvita Espooseen, vain nykyisten välityskyvyn parantamista joiltakin osin. Poikkeuksen muodostaa mahdollinen Histan raideliikennetarkaisu.

Espoossa on käsiteltävänä ehdotus kansallisen kaupunkipuiston perustamisesta Espoonjoen alueelle, Espoonlahdesta jokea seuraten Espoon keskuksen merkittävään kulttuurimaisemaan ja siitä edelleen vesistön yläjuoksun järville, Bodomille, Matalajärvelle, Pitkäjärvelle ja Lippajärvelle. Näillä alueilla on jo nyt merkittäviä suojelu- ja luontoalueita ja on tärkeää, että näitä yhdistävät viherkäytävät merkitään maakuntakaavaan, samoin yhteydet Etelä-Espoon viheralueisiin.

Luonnonsuojelualueet

Kaikki alueen luonnonsuojelualueet tulee merkitä maakuntakaavaan niiden statuksesta riippumatta. Myös alle 5 ha:n luonnonsuojelualueet tulee merkitä maakuntakaavaan; jopa jotkut Natura-alueet ovat tätä pienempiä.

Viheralueita

Säilytettäviä nykyisiä viheralueita, jotka tulisi merkitä myös maakuntakaavaan, ovat

- Bodomjärven eteläpuolella oleva alue, tärkeä ulkoilualue ja samalla yhdyskäytävä sekä itä-länsisuunnassa että etelämmistä asutuskeskuksista, Espoonjokivarresta ja muista etelän viheralueista aina Keskuspuistoa myöten Bodomjärvelle ja siitä pohjoisen sijaitseville isoille viheralueille. Alue on tärkeä sekä ulkoilun kannalta että ekologisenä käytävänä.
- Kaukalahden Kurttilassa Musslaxberget (myös geologisesti mielenkiintoinen alue), Näkinmetsän, ml Blominmäki, ja Vanttilan lähimetsät tärkeitä lähivirkistysalueita. Näkinmetsän alue on samalla yhdysväylä pohjoiseen.
- Viherlaaksosta Karakallion pohjoispuolitse kohti Lintuvaaraa oleva suuri metsäalue, samalla myös ekologinen käytävä

Espoon kartanon alue

Espoon kartanon alue on merkitty valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi sekä osittain maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi. Alueella on lisäksi metsässä keskiaikainen Mankbyn kylä ja arvokasta luontoa ja jyliä kallioita, joten myös luonnon kannalta maakuntakaavassa tulee turvata tätä ympäristöä. Espoon kartanon alue on samalla osa tärkeitä viherkäytäviä Espoonlahdelta kohti Gumböleä sekä pohjoiseen.

Soidensuojeluohjelma

Pitkälle valmistellun ja periaatteessa eri tahojen hyväksymän soidensuojeluohjelman kohteet tulee sisällyttää maakuntakaavaan.

Ekologisia käytäviä

Uudesta ehdotuksesta puuttuvat lähes kaikki tärkeät viherkäytävät ja joistakin on jäljellä vain pätkiä. Vaikka tämä puute maakuntakaavassa ei välttämättä estä tällaisen ulkoilu- tai leveämmän ekologisen käytävän toteutusta, ainakin tärkeimmät olisi syytä säilyttää myös maakuntakaavassa ja täten tukea osaltaan Espoon säilymistä viihtyisänä ja luontoystävällisenä kaupunkina. Tärkeimpiä näistä ovat

- viherkäytävä Bodomin eteläpuolelta Oittaalta itään Matalajärven eteläpuolitse sekä etelään kohti Järvenperää ja Jorvia Espoonjoelle
- Gumbölen pohjoispuolella oleva viheralue pitäisi olla leveämpi
- Gumbölestä länteen viheryhteys

- Jorvin – Kasavuoren alueelta viheryhteys Espoon keskukseen ja edelleen länteen Kauklahteen, jossa Mikkälän kohdalla samalla yhteys keskuspuistoon
- Kaukalahdesta yhteys Espoonlahden pohjukkaan ulottuvaan rantaraittiin
- Rantaraitti merkittävä viheryhteytenä soveltuvien osien
- Tuomarilan kohdalla yhteys Jorvin alueelta etelään Keskuspuistoon
- Viheryhteys Gallträsk-Lippajävi-Pitkäjärvi
- Viherlaaksosta itään Kehä II:n suunnitellun jatkeen mukainen alue
- Keskuspuiston itäpäästä viherkäytävät kohti Mankkaata ja Laajalahtea sekä Tontunmäkeä, Lukupuro
- Keskuspuistosta Tillinmäen kohdalta yhteys Rantaraittiin Saunalahdelle ja Latokaskesta Espoonlahdelle

Espoon kaupungin kestävä kehityksen ohjelma on vahva peruste ottaa viheralueiden ja ekologisten käytävien tarve huomioon maakuntakaavassa – myös Espoon kaupungissa valmistellun Viherkudelman konseptin mukaisesti ja sitä tukien.

Espoossa, 8.12.2016

Pro Espoonjoki ry

Erkki Lindell

puheenjohtaja

Oivi Salohonka

sihteeri

Yhteystiedot:

Proespoonjoki@proespoonjoki.fi
www.proespoonjoki.fi

Erkki Lindell
Mäkituvantie 9 A
02780 Espoo
+358 44 9940 224